"ג א מיי' פ"ה מהלכות ברכות הלכה ז סמג

עשין כו טוש"ע או"ח סי

סי' ריג סעיף ב: שו ג ד מיי' פ"ה שם הלכה

מו ג ד מייי פייה שם הנכה יג סמג שם טושייע אוייח סימן קלד סעיף ב: מו ה מייי שם הלי טו סמג שם טושייע אוייח סיי קלג סעיף א:

יו ר מיי פ"ז שם הלי ו סמג שם טוש"ע או"ח סי ר סעיף א: יה ז טוש"ע או"ח סימן

קלד סעיף א: בו ח מיי' פ"ה שם הלי יו

סתג שם טוש"ע או"ח סתי קלח סעיף א: כ ט מיי פ"א שם הלי טו [יו] סמג שם טוש"ע

דניחא להו דמקבע להו בחובה (מעיקרא)

ת"ש יינשים מזמנות לעצמן ועבדים מזמנים

לעצמן נשים ועבדים וקטנים אם רצו לזמן

אין מומנין יי(והא נשים אפילו מאה) והא

מאה 🗷 נשי כתרי גברי דמיין וקתני נשים מזמנות לעצמן ועבדים מזמנין לעצמן שאני

התם דאיכא דעות א"ה אימא סיפא נשים

ועבדים אם רצו לזמן אין מזמנין אמאי לא והא

איכא דעות שאני התם משום פריצותא

תסתיים דרב דאמר אם רצו לזמן אין מזמנין

דאמר רב דימי בר יוסף אמר רב שלשה

שאכלו כאחת ויצא אחד מהם לשוק קוראין

לו ומומנין עליו מעמא דקוראין לו הא לא

קוראין לו לא שאני התם דאקבעו להו בחובה

מעיקרא אלא תסתיים דר' יוחנן הוא דאמר

אם רצו לזמן אין מזמנין דאמר רבה בר בר

חנה א"ר יוחנן שנים שאכלו כאחת אחד מהן

יוצא בברכת חבירו והוינן בה מאי קא משמע

לן תנינא 🍳 שמע ולא ענה יצא ואמר רבי זירא

לומר שאין ברכת הזימון? ביניהם תסתיים א"ל

רבא בר רב הונא לרב הונא והא רבנן דאתו

ממערבא אמרי אם רצו לזמן מזמנין מאי לאו

דשמיע להו מר' יוחנן לא דשמיע להו מרב

מקמי דנחית לבבל: גופא אמר רב דימי בר

יוםף אמר רב ישלשה שאכלו כאחת ויצא אחד

מהם לשוק קוראין לו ומזמנין עליו אמר אביי

והוא דקרו ליה ועני אמר מר זומרא ולא אמרן

אלא בשלשה אבל בעשרה עד דנייתי מתקיף

לה רב אשי אדרבה איפכא מסתברא תשעה

נראין כעשרה שנים אין נראין כשלשה 🐠

יוהלכתא כמר זומרא מ"מ ∞כיון דבעי לאדכורי

שם שמים בציר מעשרה לאו אורח ארעא

אמר אביי נקימינן שנים שאכלו כאחת מצוה

ליחלק יתניא נמי הכי השנים שאכלו כאחת

מצוה ליחלק במה דברים אמורים כששניהם

סופרים אבל אחד סופר ואחד בור סופר מברך

ובור יוצא: אמר רבא יהא מילתא אמריתא

אנא ואיתמרה משמיה דרבי זירא כוותי

ישלשה שאכלו כאחת אחד מפסיק לשנים

ואין שנים מפסיקין לאחד ולא והא רב פפא

אפסיק ליה לאבא מר בריה איהו וחד שאני

רב פפא ידלפנים משורת הדין הוא דעבד

א) וערכין ג.ן, ב) וד' תיבות הללו צריכיו מוֹבו ומדברי רש״י נראה דגרים והא אפי׳ מאה ודרי גם פנה לח: [ע"ש היי ג) סוכה לח: [ע"ש היי ד) [בס"א הזמון], ד) מגילה ד כג:, ו) חולין קו., ו) [מנחות מ:], ה) [לעיל ז. וש"נ], ט) [ל"ל אמרי וכ"א ברי"ף

הגהות הב"ח

(ה) גמ' נראין כעשרה. נ״ב ע״ל סוף דף מ״ו: (ב) שם בריך חינים איניש לנפשיה: לרן חיים איניש מנפטים: (ג) שם אחר כל ברכותיו: (ד) שם דלא לזלזלו רבגן בהטוב: (ה) רש"י ד"ה לא הוה בהו חד מופלג:

הגהות הגר"א [א] גמ' והא נשים אפי' מאה (והא מאה) שא"מ:

מוסף תוספות א. בתוס׳ רי״ש הוסיף, ולענין קריאת המגילה וקריאת ס״ת. ב. בתוס׳ ש כתב. וגם מדמייתי רצו לזמן מזמנים. ג. בתוס׳ רי"ש גרס, ברוך ומבורך שמו תמיד לעולם ועד (השמיט את המלה הוא). ד. בתוס' רי"ש כתב. כגון ישתבח דהוי סיום ברכה דסוף פסוקי דזמרא וכן יהללוך דהלל וסוף ברכות י די״ח וכיוצא בהם. ״ובסוף

מוסף רש"י

נקטיה דאע"ג דאינה סיום

כל הברכות אלא סיום

ררכות דאורייתא.

נשים מזמנות לעצמו. שלש נשים, וכן שלשה עבדים, אבל אין שתי נשים או שני עבדים מצטרפין עם אנשים, לפי שיש באנשים מה שאין בנשים ובעבדים. שאיו הנשים לומרות ברית ואין העבדים אומרים על נחלתנו (ערכין ג). מצוה ליחלק, הואיל מונגרים על מונגמו (שבין ג.). מצוה ליחלק. הואיל ואין כאן שלשה (חולין קו.). אין זימון למפרע. משנירן, וידי זימון לא ילא (לקמן נ.

דבר שבעשרה ואפילו הכי חשבינן להו כשלשה וה"ה לשנים מומנים. כדמפרש טעמא לקמן שאין קביעותן נאה משום פריצותא אבל לא מלי למימר כחד דמיין דאינן יכולות לומן דהא קחני נשים בין דנשים בין דמשכב זכור דעבדים בקטנים: **דאפילו מאה כחרי** מומנות לעלמן ורש"י פירש כתרי לענין חובה דאין חייבות לומן דמיין. לענין חובה דאין חייבות לומן ואם רצו מומנין והוא הדין לשנים: דחיכה דעות. דחע"ג

דלענין חובה אינן חייבות לענין רשות דעות שלשה חשיבי להודות נותי משני אנשים דאיכא משום גדלו לה׳ אתי: קוראין לו. להודיעו שהם רולים לזמן ויפנה אליהם במקום מעמדו ודי להם בכך: ומומנין עליו. ואע"פ שאינו בא אללם: ואמר רבי זירא לומר שאין ברכת הזימון ביניהן. לא בא ללמדנו אלא שאין לריכין זימון דכיון דאחד יולא בברכת חברו אשמעינן דאין זימון דאי יש זימון ברכת שניהם היא שהרי אומר נברך והוא עונה ברוך הוא: לאו דשמיע להו מרבי יוחנן. דבר מערבה הוה דאילו רב בבבל הוה ובני מערבא היכא שמיע להו: והוא דקרו ליה ועני. שסמוך הוא אללם ועונה ברוך הוא: לא אמרן. דלא לריך למיתי גבייהו אלא שלשה אבל עשרה שילטרפו משום הזכרת השם עד דאתי גבייהו: נראין כעשרה. דאין אדם ממהר להבחין בין עשרה לתשעה: מלוה ליחלק. ולברך כל אחד בפני עלמו בין ברכת המוליא בין ברכת המזון: אחד מפסיק לשנים. אם גמרו השנים סעודתן ורוצין לזמן דרך ארץ הוא שיהא האחד מפסיק את סעודתו עד שיזמנו עליו עד ברכת הזן דהיינו ברכת זימון וחוזר וגומר סעודתו אבל שנים אין עליהם להפסיק בשביל היחיד וימתין עד שיגמרו: **לפניס** משורת הדין. לאחשוביה: לא הוה בהו (ס). מופלג בחכמה ובזקנה מן השנים: דאיכא אדם גדול. שהגדול מברך כדפסקינן לקמן הלכתא (דף מו.): בא ומלאן. אחד מן השוק בא ומנא שלשה שהיו מזמנין: ברוך ומבורך. דלא מלי למימר שאכלנו משלו: הא. דקאמר ברוך ומבורך כדאשכחינהו דקאמר המזמן נברך. אבל אשכחינהו דענו ברוך הוא עונה בתרייהו חמן: הח בבונה ירושלים. שהיא פוף הברכות הרי זה משובח וכן בסוף ברכות דקריאת שמע שחרית וערבית. ואחר כל ברכותיו דקתני בברייתא הרי זה משובח אחר גמר כל ברכותיו קאמר ואחר כל ברכותיו דקתני הרי זה מגונה בסוף כל ברכה וברכה האמר: כי היכי דלשמעו פועלים. וידעו שנגמרה כל הברכה שהרי אין המברך עונה אמן אלא לבסוף: וליקומו. לעבידתייהו. וחי משום דהמפהע להו מהטוב והמטיב לא איכפת ליה דקסבר דלאו דאורייתא היא אלא ביבנה תהנוה על הרוגי ביתר שנתנו לקבורה : רב אשי עני. לההוא אמן בלחישה כי היכי דלא לשמעו וידעו ששם גמר הברכות ויזלולו בהטוב והמטיב. ומיהו משום דסוף כל ברכותיו היה ותניא בברייתא

ה"ו משובח לא סגי דלא עני ליה:

ונשה: אם רלו אין בחיין. לענין קבוץ תפלה» ולענין כל דניהא להו דמקבע להו בחובה. דגדול המלווה ועושה: אם רלו אין

ואם רצו מזמנות והוא הדין לשנים: שאני התם דאיבא דעות. מכחו משמע דנשים יכולות לזמו לעלמן וכן עשו בנות רבינו אברהם חמיו של רבינו יהודה ע"פ אביהן

ומיהו לא נהגו העולם כן וקשה אמאי לא נהגו מדקתני מזמנות משמע דקאמר חייבות לזמן וי"ל דנשים מזמנות לעצמן היינו אם רצו לומן מזמנות וכן משמע קלת הלשון מדקתני בסמוך נשים ועבדים אם רצו לומן אין מומנין ועוד דמדמה ליה ב הגמרא לשנים משמע דחובה ליכא והא דקאמר בריש ערכין (דף ג. ושם) הכל מחוייבין בזימון לאתויי נשים לענין רשות קאמר ולא לענין חובה ונשים לריך עיון אם יולאות בברכת הזימון של אנשים מאחר שאין מבינות ויש מביחין רחיה שיולחות מדחמר לקמן סופר מברך ובור יולא מכאן משמע שאף הנשים יונאות בבהמ"ו שלנו מיהו יש לדחות אותה ראיה דשאני בור שמבין בלשון הקדש ויודע קלת מאי קאמר אבל אינו יודע לברך אבל נשים שאינן מבינות כלל מלי למימר דלא נפקי והא דאמרי׳ במגילה ופ״ב ד׳ יו.) לועו ששמע השורית ילה פרסומי ניסא בעלמא שאני כדאמרינו התם (דף ית.) האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן מאי ניהו: אי הכי אימא סיפא. לא גרס אי הכי דהא אפי' מעיקר' נמי הוה מצי למפרך מסיפה דהין מומנין: רב זכיד אמר ברוך הוא ומבורך. ובה"ג פסק ברוך הוא ומבורךי שמו תמיד לעולם ועד ואי הוה עשרה עני בתרייהו ברוך הוא אלהינו ומבורך שמו תמיד לעולם ועד: הא בבונה ירושלים הא בשאר ברבות. פר"ח וה"ג די"מ בכל ברכה וברכה כגון אחר ישתבח וכיולא בוד ומיהו פוק חזי מאי עמא דבר שלה נהגו לענות אמן אלה

אחר בונה ירושלים דבהמ"ז: רב אשי עני ליה כלחישה. וכן פסק בה"ג ועוד לדידן דליכא פועלים אפילו אביי מודה:

יהודה בר מרימר ומר בר רב אשי ורב אחא מדפתי כרכי ריפתא בהדי הדדי לא הוה בהו חד דהוה מופלג מחבריה לברוכי להו ייו(יתבי וקא מיבעיא להו) הא דתנן שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן הני מילי היכא דאיכא אדם גדול אבל היכא דכי הדדי נינהו חלוק ברכות עדיף בריך איניש (ט לנפשיה אתו לקמיה דמרימר אמר להו ידי ברכה יצאתם יידי זימון לא יצאתם וכי תימרו ניהדר ונזמן יאין זימון למפרע בא ומצאן כשהן מברכים מהו אומר אחריהם רב זביד אמר ברוך ומבורך רב פפא אמר עונה אמן ולא פליגי הא דאשכחינהו דקא אמרי נברך והא דאשכחינהו דקא אמרי ברוך אשכחינהו דקא אמרי נברך אומר ברוך ומבורך אשכחינהו דקא אמרי ברוך עונה אמן תני חדא העונה אמן אחר 🌣 ברכותיו הרי זה משובח ותניא אידך הרי זה מגונה לא השיא "הא בבונה ירושלים הא בשאר ברכות אביי עני ליה בקלא כי היכי דלשמעו פועלים וליקומו דהטוב והמטיב לאו דאורייתא רב אשי עני ליה בלחישא כי היכי דלא נזלזלו בהמוב יי והממיב

לו״ח סי קפח סעיף א וסי׳ רטו סעיף א: כא י טוא״ע או״ח סי׳ קפח סעיף ב:

רבינו חננאל

ת״ש נשים מזמנות לעצמן . ועבדים מזמנין לעצמן . נשים ועכדים וקטנים אם רצו לזמן אין מזמנין וכו׳ אמאי והא איכא דעות מילי לא חשיבי, לענין זימון כיון דחייבות בברכת המזון תלתא נשים מזמנות וכן עבדים. ועבדים ונשים אם רצו לזמן אין מזמנין משום פריצותא. גופא אמר רב דימי אמר רב שלשה שאכלו כאחת ויצא אחד מהכלו כאות ויצא אודד מהן לשוק קוראין לו ומזמגין עליו אמר אביי והוא דקרו ליה ועני. פירוש, דשמעי קלא דאמר אתינא אתינא. אמר מר אונינא אונינא. אמר מר זוטרא ולא אמרן אלא בשלשה וכוי. והני מילי בשלשה אבל בעשרה לא מדכרי אלהינו עד דאתי ויתיב בהדיהו, וכן הלכתא ויתיב בהדיהו, וכן הזכתא דכיון דבעו לאדכורי שם בציר מעשרה לא יכלי. שלשה שאכלו כאחת אחד מפסיק לשנים. כלומר, דאחד חייב להפסיק לשנים, ואחר שברכו ברכת זימוז , אם רצה לגמור סעודתו ברכת המזון לעצמו. ושנים בוכונומון לעצמו. ושנים אין מפסיקין ליחיד. פירוש, אין חייבין להפסיק, ומיהו אי בעי למיעבד הרשות בידם, הכי מוכח סוגיא דתלמודא. יהודה בר מרימר ומר בר רב אשי ורב אחא מדפתי כרכי ריפתא אחא מדפתי כרכי ריפתא בהדי הדדי. פיי, היינו פת והיינו נהמא. [לא הוה בהו מר דהוה מופלג מחבריה לברוכי להו. פיי, לא היה אחד מופלג ומעולה בחכמה אלא כולן שוין]. [אין זימון למפרע. כלומר, אין זימון אחר הברכה]. ותניא אידך הרי זה מגונה. אוקימנא בשאר ברכות, אבל בבונה ירושלים וכיוצא בהז שהז , סוף ברכות הרי זה משובח. ייף בו כחל הול חול משובות. מפרש בתלמוד ארץ שראל כאן לכתחלה כאן לבסוף. **ורב אשי** דהוה בתראה הוה עונה אמן . דבונה ירושלים בלחישא, כי היכי דלא לימרו סליקא ברכת המזון ואתו לזלזולי בברכת הטוב והמטיב. שמע מינה דמשום שהיא ברכה אחרונה וכיוצא בה כל ברכה אחרונה עונין אחריה אמן.